

Asia: VM212:00/2018 VN/10384/2019

Lausuntopyyntö valtionavustushankkeessa (VM212:00/2018) toimivan järjestöjaoston väliraportista

1 Taustatiedot

Lausunnonantaja

Yhdistys

2 Järjestöjaoston alustavat ehdotukset ja selvityksen kohteet

1 Monivuotiset toiminta-avustukset (s. 14)

MIELI ry tukee ehdotusta.

Avustusten vuosittainen hakeminen jatkuvaan toimintaan tuottaa järjestöjen toimintaan epävarmuutta ja lisää sekä järjestöjen että viranomaisten hallinnollista taakkaa. STEA-järjestelmässä ohjeellinen avustussuunnitelma on ollut tärkeä toiminnan strategisen suunnittelun tuki.

Monivuotisiin avustuksiin siirtyminen on perusteltu muutos, jolla voidaan keventää byrokratiaa ja vahvistaa toiminnan ennakoitavuutta, jatkuvuutta ja strategisuutta. Monivuotisuus sopii toisaalta vakiintuneen toiminnan avustamiseen, mutta on perusteltua myös kehittämishankkeissa, joissa tulosten aikaansaaminen lähtökohtaisesti edellyttää useampivuotisuutta.

Sekä hankkeissa että yleisavustetussa toiminnassa avustuksia tulisi voida hakea yhdeksi, kahdeksi ja kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Jatkoa tulisi voida hakea rullaavasti jo hyvissä ajoin ennen edellisen avustuksen päättymistä, jolloin vältetään toiminnan taitoskohdat ja esimerkiksi työsuhteiden jatkumiseen liittyvä epävarmuus avustuskauden päättymisen lähestyessä. STEA:n ohjeellinen avustussuunnitelma on tästä kevennetty malli.

Raporttiluonnoksessa esitettyä vuorovuosina toteutettavaa kevennettyä ja syvennettyä raportointia on tärkeää selventää. Esimerkiksi STEA:ssa aikaisemmin käytössä ollut määrävälein toistuva raskas tuloksellisuus- ja vaikuttavuusraportointi yhdistettynä tavanomaiseen vuosiraportointiin ei ole tarkoituksenmukainen malli. TVS-raportoinnin tiheyttä sittemmin harvennettiin myös STEA:ssa.

Raportointi on suhteutettava toiminnan volyymiin ja luonteeseen. Silloin kun toiminta on hyvin vakiintunutta ja perustuu rahoittajalla jo tiedossa olevaan tietopohjaan, raportointivaatimuksen tulee olla kevyempi kuin rahoitettaessa uutta, kehittyvää toimintaa, jonka tuloksia ja vaikutuksia ei voida etukäteen tietää. Vakiintuneessa, tietopohjaan perustuvassa toiminnassa keskeisiä ovat avustetun toiminnan tarpeen, volyymin ja laadun seurantamittarit. Silloin kun kyse on kehittyvästä toiminnasta, tulosten, vaikutusten ja myös vaikuttavuuden tutkiminen on olennaista, ja tätä koskevaan tutkimukseen on myös voitava osoittaa resurssit osana toiminnan rahoitusta.

2 Valtionavustushakujen koordinointi (s. 15)

Mieli ry tukee ehdotusta.

Avustusjärjestelmää uudistettaessa on sekä haku- että päätöksentekoaikatauluja ja -prosesseja tärkeää yhdenmukaistaa. Erityisesti useammasta ministeriöstä valtionavustuksia hakeville järjestöille nykyiset aikataulut ja prosessit näyttäytyvät vaikeasti hahmotettavina. Selkeät aikataulut ovat yksi STEA:n avustuskäytäntöjen vahvuuksia.

Raportissa viitataan siihen, että järjestöt kokevat kuormittavaksi, jos hakukierroksia on enemmän kuin yksi tai kaksi vuodessa. Kuormittavuus syntyy ennen kaikkea siitä, jos eri rahoituslähteiden haku- ja päätöksentekoaikataulut ovat keskenään hyvin erilaiset tai toisaalta kaikki hakemukset on valmisteltava samaan määräaikaan mennessä.

Jatkuvien avustusten hakemiseen on luontevaa olla yksi vuosittainen haku, jonka aikataulu voi mahdollisesti olla porrastettu eri hallinnonaloilla. Tämän lisäksi voisi olla useampi valinnainen hakupiste vuoden mittaan uusille avustuksille, jolloin aikajänne hankeideasta käynnistyvään hankkeeseen tiivistyisi ja toiminnan suunnittelu joustavoituisi. Jatkovaa hakua selkeämpi voisi olla malli, jossa vuoden aikana on useampi kiinteä määräaika hakemuksille, esimerkiksi neljännesvuosittain, ja niille kiinteä päätöksentekoaikataulu. Myös mahdollisessa jatkuvassa haussa on oltava selkeä päätöksentekoaikataulu jätetyille hakemuksille.

3 Valtionavustusten digitaalinen haku ja raportointi (s. 15)

MIELI ry tukee ehdotusta.

Siirtyminen yksinomaan digitaaliseen haku- ja raportointimenettelyyn 2024 on ajanmukainen ratkaisu. Verkkoratkaisuja kehitettäessä on huolehdittava paitsi palvelun käytettävyydestä ja saavutettavuudesta myös riittävästä tuki- ja neuvontapalveluista.

4 Valtakunnallisten keskusjärjestöjen rooli valtionavustustoiminnassa (s. 16)

MIELI ry tulee ehdotusta.

Avustusjärjestelmään kehitettäessä on tärkeää tunnistaa järjestökentän monimuotoisuus. Valtakunnallisten keskusjärjestöjen toiminnan luonne ja rooli vaihtelevat. Osa valtakunnallisiin järjestöihin yhdistyneistä ”järjestöperheistä” on hölliä, toiminnallisesti itsenäisten ja monimuotoisten jäsenjärjestöjen yhteenliittymiä. Osassa taas keskusjärjestöllä ja sen jäsenyhteisöillä on selkeitä yhteisiä tavoitteita ja toimintaperiaatteita, ja keskusjärjestöillä toiminnassa koordinoiva rooli.

Silloin kun toiminta on luonteeltaan valtakunnallisesti yhdenmukaista ja koordinoitua, ei avustustoiminnan tehokkuuden ja toiminnan vaikuttavuuden kannalta ole aina tarkoituksenmukaista, että rahoittava viranomainen käsittelee keskusjärjestöön kuuluvien alueellisten ja paikallisten yhdistysten avustushakemukset, ja ottaa kantaa resurssien kohdentamiseen niiden välillä, etenkin jos avustetut järjestöt itse näkisivät tarkoituksenmukaiseksi hakea ja raportoida avustukset yhtenä kokonaisuutena.

Valtionavustusten hakeminen ja käytön raportointi edellyttävät yhdistyksiltä erityisosaamista ja hallinnon tehtävien resursointia. Pienessä yhdistyksessä avustusprosesseihin liittyvän erityisosaamisen kerryttäminen on selkeimmin pois järjestön perustyöstä. Puutteellisella osaamisella hakuprosesseihin kuluu enemmän aikaa ja lisäksi hakuosaamisen epätasaisuus voi vaikuttaa yhdistyksen menestykseen avustushauissa.

Järjestöperheellä tulisi olla mahdollisuus vastuuttaa keskusjärjestö hakemaan valtionavustus niiden yhteiseen toimintaan kokonaisuutena, ja delegoimaan avustusta edelleen jäsenyhdistyksille toiminnan tavoitteiden toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Näin voitaisiin toisaalta vähentää viranomaistyötä ja helpottaa pienten yhdistysten hallinnollista taakkaa, mutta myös tehostaa toimintaa ja sen vaikuttavuutta. Tuloksellisuus- ja vaikuttavuushyödyn toteutumiseksi avustuksia eteenpäin siirtävällä keskusjärjestöllä tulee olla harkintavaltaa avustusten kohdentamisessa.

Väliraporttiluonnoksessa kannetaan huolta keskusjärjestöjen työmäärästä sekä niiden taloudellisista ja toiminnallisista riskeistä, jos ne myöntäisivät tai siirtäisivät valtionavustusta jäsenjärjestöilleen. Avustusjärjestelmää uudistettaessa delegointimahdollisuutta tulisi rajata ainoastaan siinä määrin kun se perustuslain nojalla on välttämätöntä. Perustuslain tulkinta on näiltä osin tarpeen selkeyttää. Muilta osin keskusjärjestöillä tulee olla mahdollisuus itse ottaa kantaa omiin edellytyksiinsä toimia tämänkaltaisessa palvelu- ja koordinaatiroolissa suhteessa järjestöyhteisöihinsä. Avustusten

delegoinnista on isommassa ja pienemmässä mittakaavassa runsaasti kokemuksia eri järjestösektoreilta.

5 Rahapelituottoja jakavien ministeriöiden toimintatapojen yhdenmukaistaminen (s. 17)

MIELI ry tukee ehdotusta.

Rahapelituotoista myönnettävien järjestöavustusten myöntämiseen liittyvät eri ministeriöiden toimintatavat on perusteltua yhdenmukaistaa erikseen todettavia toimialakohtaisia poikkeamia lukuunottamatta.

Niiltä osin, kun rahapelituottoja jaetaan muuhun kuin järjestöjen toimintaan, yhdenmukaistamista voidaan tehdä soveltuvien osin. Tällöin on kuitenkin huolehdittava, ettei yhteensovituksella aiheuteta järjestöjen avustamisprosesseihin heikosti soveltuvia käytäntöjä tai ylimääräistä byrokratiaa. Yhteensovituspyrkimys ei myöskään saa hidastaa järjestöjen avustusprosessien kehittämistä.

Väliraportissa viitataan siihen, että käytäntöjen muutoksista keskustellaan järjestöjen kanssa. Silloin kun kyse on suoraan järjestöjen toimintaedellytyksiin liittyvistä muutoksista, kuten avustuskäytäntöjen muutoksista, järjestöillä tulee olla muutoksiin tosiasiallinen vaikutusmahdollisuus. Pelkkä ministeriöiden sitoutuminen dialogiin järjestöjen kanssa ei turvaa tätä vaikuttamismahdollisuutta vaan järjestöt on syytä kytkeä viralliseen valmistelutyöhön nimeämällä järjestöjen edustajia avustusjärjestelmän seurannasta ja kehittämisestä vastaavaan yhteistoimintaelimeen.

6 Valtionavustustoiminnan uusi toimintamalli (s. 18)

MIELI ry tukee ehdotusta.

7 Odottamattomien muutosten huomioon ottaminen (s. 18)

MIELI ry tukee ehdotusta.

8 Toiminnassa tapahtuvien olennaisten ja/tai odottamattomien muutosten ilmoittaminen (s. 19)

MIELI ry tukee ehdotusta.

9 Yhdistysten talouden ja toiminnan raportointi (s. 19)

Mieli ry tukee ehdotusta.

Myös raportin kohtaan sisältyvä linjaus siitä, että yhdistysten odotetaan seuraavan toimintansa tuloksia ja vaikutuksia, ja viranomaisten tehtävä on seurata toiminnan vaikuttavuutta, on lähtökohtaisesti oikea.

Seurannan lähtökohtana tulee olla, että seuranta tukee yhdistyksen toiminnan jatkuvaa kehittämistä, ja toisaalta varmistaa, että avustukset on käytetty oikein ja tarkoituksenmukaisesti. Seurannan järjestäminen edellyttää aina resursseja ja on pois yhdistyksen perustyöstä, minkä vuoksi seurantavaatimusten on oltava kohtuullisella tasolla tarpeeseen nähden.

Jos yhdistyksen toiminnan vaikutukset voidaan jo tietää esimerkiksi tutkimustiedon tai muun tietopohjan kautta, toiminnan kehittämisen ja avustusten käytön valvonnan tueksi tulee lähtökohtaisesti riittää tieto toiminnan tarpeesta tapahtuneista muutoksista, seurantatiedot toiminnan volyymistä sekä soveltuvat laatumittarit. Silloin kun kyse on uudesta ja kehittymässä olevasta toiminnasta, on perusteltua edellyttää yksityiskohtaisempaa seurantaa toiminnan vaikutuksista. Vaikutusten seurantaan on myös osoitettava tarvittavat resurssit.

Vaikuttavuustieto on tärkeää avustusresurssien suuntaamisen ja järjestöjen toiminnan kehittämisen näkökulmasta. Viranomaisten on oman seurantatyönsä ohella edistettävä tieteellistä tietopohjaa avustusta saavien kansalaisjärjestöjen ja niiden työn vaikuttavuudesta suomalaisessa yhteiskunnassa. Avustusmäärärahoista on myös voitava myöntää järjestöille avustusta kehittyvän toiminnan vaikuttavuustutkimukseen.

10 Yhdistysten osallisuus ja vaikuttaminen (s. 20)

MIELI ry tukee ehdotusta.

Kansalaisyhteiskunnan tulee olla lähtökohtaisesti riippumaton julkisen vallan ohjauksesta. Suomalaisen kansalaisjärjestötoiminnan elinvoimaisuutta mahdollistava avustusjärjestelmä tuo kuitenkin väistämättä ohjaavan elementin kansalaisyhteiskunnan toimintaan. Kansalaisyhteiskunnan riippumattomuuden turvaamiseksi tarvitaan mekanismeja, joilla julkisen vallan liiallista vallankäyttöä järjestöihin voidaan ehkäistä. Tämänkaltaisia kansalaisyhteiskunnan autonomiaa turvaavia mekanismeja ovat toimielimet, joissa kansalaisjärjestöt ottavat kantaa avustusten suuntaamisen painopisteisiin ja menettelytapoihin, ja myös valvovat avustusviranomaisten työtä.

Valtionavustusta käsittelevien toimielinten esteellisyttä on problematisoitu viime vuosina. Esteellisyysnäkökulma on noussut erittäin keskeiseksi suhteessa osallisuusnäkökulmaan tai kansalaisyhteiskunnan autonomian turvaamisen tavoitteeseen. Tämän seurauksena on rahapeliyhteisöjen yhdistymisen jälkeen sosiaali- ja terveysministeriössä päädytty kaksiportaiseen

malliin, jossa järjestöt ovat edustettuina avustusasioiden neuvottelukunnassa, joka tarkastelee avustustoiminnan yleisiä linjauksia, strategisia suuntaviivoja ja avustuspolitiikkaa. Ministeriön avustusehdotuksiin ottaa kantaa avustusjaosto, jonka jäsenillä ei saa olla sidoksia järjestöihin. Tämäkään toimielin ei kuitenkaan tee päätöksiä avustuksista tai avustusehdotuksesta.

Suomessa on tällä vuosituhanella toteutettu lukuisia prosesseja kansalaisyhteiskunnan ja kansalaisjärjestötoiminnan elinvoimaisuuden turvaamiseksi ja osallisuuden vahvistamiseksi. Keskeinen näkökulma näissä prosesseissa ja linjauksissa on ollut aitojen vaikutusmahdollisuuksien turvaaminen. Osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia kehitettäessä tärkeä lähtökohta on, että kansalaisilla ja kansalaisryhmillä on mahdollisuus tuoda oma asiantuntemuksensa itseään koskevaan valmisteluun ja päätöksentekoon. On tärkeää, että järjestöt tulevat kuulluiksi paitsi kohderyhmiensä ja jäsenkuntansa tarpeiden esille nostajina, myös kansalaisjärjestöihin itseensä kohdistuvassa päätöksenteossa, kuten avustuspolitiikassa ja avustusvalmistelussa. Malli, jossa avustusehdotuksesta lausuvaan toimielimeen kootaan lähtökohtaisesti vain henkilöitä, joilla ei ole omia sidoksia järjestöjen toimintaan, on ongelmallinen.

Selkeintä olisi, että järjestöjen valtionavustusten suuntaamista evästävään ja käyttöä arvioivaan toimielimeen nimetään selkeästi eri järjestösektoreita edustava kokoonpano, jonka sidokset ovat tiedossa ja voidaan toiminnassa ja sen arvioinnissa huomioida.

11 Valtionavustushakemusten ja -selvitysten käsittely tiimeissä (s. 21)

MIELI ry tulee ehdotusta. On tärkeää, että järjestöjen avustuksia koskevat ratkaisut ovat linjassa keskenään. Tätä voidaan vahvistaa sillä, että avustushakemuksia ja raportteja käsittelee useampi kuin yksi ihminen. Tiimityöhön siirtyminen ei kuitenkaan saa merkitä, että nykyistä suurempi osa avustusmäärärahoista joudutaan suuntaamaan hallinnon käsittelyprosesseihin. Tiimityöhön siirtymistä tukee, jos samaan aikaan prosesseja virtaviivaistetaan ja kevennetään.

12 Yleisavustusten ja erityisavustusten arviointikriteerit (s. 21)

MIELI ry tukee ehdotuksia.

Raportissa linjataan aivan oikein, että järjestön säännöllisesti toistuvaa toimintaa tulee pääsääntöisesti avustaa yleisavustuksella. Erityis-, projekti- tai investointiavustukset sopivat toimintaan, joka on lähtökohtaisesti määräaikaista, esimerkiksi jonkin asian kehittämiseksi tai laajamittaiseksi levittämiseksi. Yleisavustuksen ja kohdennetun yleisavustuksen ero vaatii täsmentämistä. Tarpeettomat kohdennukset rahoittajan taholta jäykistävät toimintaa ja estävät resurssien tehokasta suuntaamista. Lähtökohtaisesti avustus tulee osoittaa hakemuksessa esitetyn tavoitteen saavuttamiseen, ei yksittäisiin toimenpiteisiin.

Avustuksen saajalla tulee olla mahdollisuus käyttää resursseja joustavasti (avustusehtojen puitteissa) tavoitteen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Yleisavustuksen kohdentaminen tulee kyseeseen

ennen kaikkea silloin, jos järjestön toiminnalla on useita hyvin erilaisia tavoitteita ja/tai toiminnan mittakaava on erittäin suuri.

Raportissa kuvatut yleisavustetun toiminnan arviointikriteerit ovat kannatettavat. Hakemusta arvioitaessa rahoittajan tulee selvittää hakemuksessa kuvatun tavoitteen yhteiskunnallinen merkitys, hakijajärjestön osaaminen ja asiantuntemus tavoitteen saavuttamisessa sekä tietopohja toiminnan taustalla. Raskaan seurantatiedon kerääminen todisteeksi avustuksella tehtyjen suoritteiden vaikutuksista aiheuttaa tarpeetonta hallinnollista taakkaa silloin kun kyse on vakiintuneesta toiminnasta, jonka vaikutuksista ja vaikuttavuudesta on jo tietoa muuta kautta.

13 Yhteiset vastuullisuuskriteerit (s. 22)

MIELI ry tukee ehdotusta varauksin.

Järjestöavustuksilla rahoitetaan lähtökohtaisesti järjestöjen aatteellista, yleishyödyllistä työtä. On tärkeää, että rahoitusjärjestelmässä on eettisiä linjauksia siitä, minkälainen toiminta julkisin varoin ei ole hyväksyttävää. Tällaisia poissulkevia kriteereitä voivat olla esimerkiksi syrjivyyden, piittaamattomuuden hallinnon organisoinnissa tai vastuuttomuuden luonnonresurssien käytössä. Osallisuustoimielimessä, jossa järjestöt ottavat kantaa avustuspolitiikkaan tai avustustoiminnan strategiaan painopisteisiin, voidaan yhteisesti asettaa yhteiskunnallisia tavoitteita, joita järjestöt näkevät tärkeäksi kansalaisyhteiskunnan edistämiseksi. Vaikka raportissa esitetyt vastuullisuuskriteerit ovat luonteeltaan sellaisia, joihin järjestöiden olisi laajasti helppo sitoutua, julkisen vallan tulee pidättäytyä asettamasta edistämistavoitteita järjestöille niiden puolesta.

14 Varainhankinta ja rahoituslähteiden yhteensovittaminen (s. 22)

MIELI ry tukee ehdotusta.

Yhteensovittamista kehitettäessä on tärkeää, että järjestöjä pystytään rohkaisemaan omaan varainhankintaan. Julkisiin avustuksiin pohjautuva suomalainen järjestöjen rahoitusmalli ei ole itsestäänselvästi muutettavissa järjestelmäksi, jossa merkittävä osa järjestöjen toimintaresursseista tulee esimerkiksi yksityisinä lahjoituksina tai yritysyritysyhteistyökumppanuuksien kautta. Varainhankinta on kuitenkin kehittyvä alue järjestöissä, ja sitä on syytä rohkaista. Varainhankinta edellyttää järjestöltä resursointia ja sisältää siksi myös taloudellisen riskin. Julkisen avustuksen käyttö varainhankinnan kehittämiseen tulisikin olla jossain mitassa mahdollista.

15 Taloustarkastajan tehtävä (s. 23)

MIELI ry tukee ehdotusta.

3 Järjestöjaoston väliraportti ja valtionavustustoiminta

Järjestöjaoston väliraporttia koskevat yleiset huomiot

Väliraportin linjaukset ovat pääosin vielä varsin yleisellä tasolla, jolloin niihin on myös vaikea ottaa yksiselitteistä kantaa. Väliraportin perusteella jaoston työssä on tunnistettu olennaisimmat kysymykset järjestöjen valtionavustustoiminnan kehittämistarpeista. Yleisyyden taso kuitenkin herättää huolen toteutusaikataulusta. Yhteensovittamistyö on lähtenyt hitaasti liikkeelle, ja toisaalta mm. Veikkauksen tuottojen pienentyminen lisää painetta ratkaisuihin, joilla voidaan mahdollistaa valtionavustusten tarkoituksenmukainen käyttö ja keventää hallinnollista taakkaa sekä avustusvalmistelussa että järjestöjen avustusprosesseissa. Olisikin erittäin tärkeää päästä kehittämistyössä ripeästi konkreettisiin linjauksiin ja toteutukseen, samalla huolehtien, että valmisteluajataulussa on mahdollista saada riittävästi palautetta aiotuista ratkaisuista järjestökentältä.

Valtionavustustoimintaa koskevat yleiset huomiot

VADigihanke ei ota kantaa järjestöjen rahoituspohjaa koskeviin muutoksiin, joita käsitellään samaan aikaan ns. Liikasen työryhmässä ja arpajaislakivalmistelussa. Nykyinen rahapelituottoihin perustuva järjestelmä on turvannut järjestöjen rahoituksen pitkäjänteisyyttä ja järjestöautonomiamia. Painopisteen siirtyminen budjettirahoitukseen voisi lisätä poliittista ohjausta kansalaisyhteiskunnan toimintaan ja tuottaa rahoitukseen arvaamattomia hallituskausittaisia muutoksia. Rahapelituottojen pienentyminen kuitenkin edellyttää avustusjärjestelmässä tarkennuksia sen osalta, mikä osa nykyisistä rahapelituotoista rahoitettavista kohteista jatkossa saa rahoitusta Veikkauksen tuotoista, ja miltä osin rahoitus mahdollisesti on luontevasti siirrettävissä budjettirahoitteiseksi.

Valtionavustuskäytäntöjen yhdenmukaistamista koskevat ehdotukset järjestöjaostolle valmistelun jatkamiseksi

- Työryhmä ei ole työssään pohtinut sitä, tulisiko järjestöavustusten valmistelu keskittää yhdelle viranomaistaholle. Tämä vaihtoehto olisi kuitenkin syytä selvittää yhtenä vaihtoehtona. Keskittäminen voisi osaltaan vahvistaa käytäntöjen ja linjausten tarkoituksenmukaista yhteensovittamista, tehostaa valmisteluresurssien käyttöä, helpottaa useamman ministeriön rahoittamien järjestöjen asiointia sekä koota yhteen avustustoimintaan liittyvää asiantuntemusta valmistelun tueksi. Toisaalta keskittäminen etäännyttäisi valmistelua ministeriöiden sisältöasiantuntemuksesta.
- Nykyjärjestelmässä sektoriministeriöiden rahoituksen taitekohtaan jää järjestöjen yleishyödyllistä toimintaa, joka voidaan ajatella useamman ministeriön rahoitettavaksi toiminnaksi. Mikäli avustusvalmistelua ei keskitetä yhdelle avustusviranomaiselle, tulisi jatkossa kuitenkin olla mahdollista hakea hankkeeseen samalla kertaa rahoitusta useamman ministeriön järjestöavustushaussa. Viranomaisten tulisi tällöin avustusvalmistelussa pystyä sopimaan mahdollisesta yhteisrahoituksesta tai siitä, minkä ministeriön vastuulla ko. hankkeen rahoitus ensisijaisesti on.
- Avustusjärjestelmien käytäntöjä yhteen sovitettaessa tulee tarkasteltavaksi myös OKM:n ja STEA:n käytäntöjen eroavuudet avustuskelpoisuuden määrittelyssä. OKM:n käytäntöihin sisältyvä avustuskelpoisuuden arviointi ennen varsinaista avustushakua voi osaltaan mahdollistaa hakemusten ja raportoinnin painopisteen siirtämistä suoritteiden arvioimisesta tavoitteiden ja osaamisen arviointiin.

Aalto-Matturi Sari
MIELI Suomen Mielenterveys ry